

Beste wensen vanuit 'kerstmast' voor zendamateurs

X-Mas Tree praat met Jack, Joeri en Jan

Door Jos Steehouder

IJsselstein

Bij binnenkomst in de schuur bij de IJsselsteine zendmast, deze weken met lampen uitgedost als de grootste kerstboom ter wereld, zitten twee mannen verwoed achter ontelbare knoppen en uitslaande wijzers. De één is onverstoortbaar, hij luistert naar piepjes. Dan wordt het even stil, waarop hij verwoed met zijn wijsvinger begint te trommelen op een koperen machientje. Hij maakt nu zélf piepjes.

De grootste kerstboom ter wereld is dus even niet te storen, want hij is verwoed in gesprek met Litouwen. Gelukkig zet de andere man zet zijn koptelefoon af en steekt begrijpend glimlachend om zoveel verbazing zijn hand uit. „Aan-genaam, Jan Duinkerken, PA3FIN”. Pardon?

Janboel

Ach, zendamateurs spreken elkaar meestal over de korte golf. En als alle Jannen elkaar dan gewoon bij de voornaam gaan noemen, wordt het een janboel in de ether. Vandaar dat ze bij ontmoetingen puur uit automatisme hun code noemen. Die laat geen ruimte voor misverstanden. Voor alle Jacks uit Amerika en de Joeri's uit Rusland geldt natuurlijk dezelfde regel.

Vandaar dat om vier uur woensdagmiddag al enkele honderden code's staan genoteerd op de lijst op tafel bij de zendamateurs Bernard Grijpstra en Jan Duinkerken. Even een greep: radiofanaten uit Estland, Litouwen, Spanje, Kroatië, Bosnië, Moldavië hebben de beste wensen uit IJsselstein al op zak.

Wereldwijd kunnen de komende twee weken zendamateurs de beste wensen uitwisselen aan de IJsselsteine afdeling van de Nederlandse zendamateurs-vereniging, de Veron. Dat staat voor Vereniging voor Experimenteel Radio-onderzoek in Nederland, die de zendmast heeft voorzien van de codenaam PA6XMT, waarbij XMT voor X-Mas-Tree staat. Het speciale evenement duurt tot 5 januari. Via de internationale registratie wordt uitgezocht wie bij welke code hoort en waar hij woont. Krijgen ze in de loop van volgend jaar een kaartje toegestuurd, met af-

beelding van de sfeervol verlichte zendmast. Gek genoeg worden de internationale gesprekken met zendamateurs vanuit de IJsselsteine zendmast niet ergens hoog bovenin de toren gevoerd. Aan de voet van de Gerbrandy-toren, zoals de mast officieel heet staat een bescheiden antenne die de korte golfzender in de lucht houdt. Korte golf is niet gebaat bij een hoge op-

Bliksem teistert kerstmast IJsselstein

IJsselstein

Blikseminslag heeft 42 lampen uitgeschakeld in de als grootste kerstboom ter wereld opgetuigde, 375 meter hoge tv-zendmast in IJsselstein.

De Stichting Zendmast overlegt vandaag of morgen met Philips, de leverancier van de krachtige autolampen, of de onttekende boom nog voor of pas na Kerstmis vroegtijdig wordt uitgeschakeld. Voor herstel is geen tijd meer.

Reparatie kost zeker een tot anderhalve week, zegt Ton Westland van de stichting, terwijl de boom tot twee weken na Kerst zou branden: "Dat maakt de klus te kostbaar". Behalve lampen zijn ook kabels en schakelapparatuur stukgeslagen.

Westland is er voorstander van de boom na Kerst te doven, maar Philips heeft het laatste woord: "Het publiek denkt al gauw dat 'aan het materiaal ligt. Maar als dat zo was, zou Philips niet eens toestemming geven de boom aan te laten".

stelling, want de radiogolven weerkaatsen tussen het aardoppervlak en bepaalde elektrische lagen in de atmosfeer. De gesprekken stuiteren zo de hele wereld rond.

Voor gesprekken met Nederlandse zendamateurs die over minder sterke zenders beschikken, is op een hoogte van 220 meter nog een tweede radiostationnetje ingericht. In het 'kraaienest', een cabine die rond de stalen zendmast is gebouwd, zitten Hans den Bode („hoi, ik ben PA3ETK”) uit Montfoort en zijn collega Harm Vollema („PA0LVB”) de hele dag de kerstgroeten te doen aan de zendamateurs dichtbij.

Daar, hoog bovenin, loeit windkracht acht om de toren. Het kraaienest deint in de wind als een schip op de golven. Op de ruiten spatten dikke regendruppels uiteen. Het uitzicht is ondanks het zeer slechte zicht indrukwekkend. Maar daarvoor hebben de twee zend-enthousiastelingen geen oog.

Tot een 'goed gesprek' met de zendmast komt het nimmer. Daarvoor is het te druk, er zijn teveel belangstellenden die even 'Het Contact willen maken'. Want daar draait in het zendamateurisme eigenlijk alles om. Het is een beetje te vergelijken met toerfietsers die 's lands dreven afcrossen om in cafés een stempel te halen in het toerboekje om zo hun kilometers te bewijzen.

Tussen het geruis op de kortegolf-band luistert Bernard Grijpstra ingespannen naar levenstekenen uit verre oorden. Hij drukt de knop van de microfoon weer eens in. Monotoon klinkt eerst het algemene internationale verzoek om contact; „CQ, CQ, CQ.” En dan: „This is Papa Alpha Six X-ray Mike Tango, special event calling. Christmastree in IJsselstein Holland”. Het blijft even stil, ver weg zijn een Est en een Amerikaan aan het babbelen. Plots klinkt uit het geruis een stem. „Yankee Oscar Nine, Charly Whisky Uniform”. Grijpstra knikt begrijpend en schrijft.

PA3FIN (Jan Duinkerken) zegt: „Ach sommige mensen studeren voor hun plezier Sanskriet. Wij hebben hier lol in”.